

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут психології та педагогіки
Кафедра вікової та педагогічної психології
Кафедра загальної психології та психодіагностики**

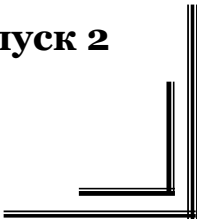

**Актуальні питання
психологічної
науки**

**Альманах студентського наукового
товариства**

Випуск 2

Рівне - 2009

Актуальні питання психологічної науки: Альманах студентського наукового товариства: Матеріали звітної наукової конференції викладачів, співробітників, докторантів, аспірантів та студентів РДГУ за 2008 р. (24-25 лютого 2009 р.). – Випуск 2. – Рівне: РДГУ, 2009. – 140 с.

Головний редактор:

Ямницький В.М. – доктор психологічних наук, професор кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ.

Редакційна колегія:

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології, директор Інституту психології та педагогіки РДГУ;

Воробійов А.М. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Литвиненко С.А. – доктор педагогічних наук, професор кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;

Безлюдна В.І. - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;

Главінська О.Д. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Корчакова Н.В. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;

Павелків В.Р. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Рудь Г.В. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Романюк В.Л. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Созонюк О.С. - кандидат психологічних наук, доцент кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ.

Друкується за рішенням науково-методичної ради РДГУ (протокол № ____ від ____ - _____ 2009 р.)

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

Зміст

Вступ	6
Бабак Костянтин. Психологічні засади професійного розвитку студентів	7
Багній Алла. Особливості ділових конфліктів	8
Басік Наталія. Психологічні особливості сюжетно-рольової гри дошкільника.....	13
Білобров Катерина. Мотиваційні та когнітивні чинники поведінки споживачів	16
Бойко Наталія. Мотивація споживання: класифікація, досвід дослідження.....	18
Ващук Тетяна. Особливості психічного розвитку дітей раннього віку в умовах родинної депривації.....	20
Волинець Маргарита. Психологічний аналіз стратегій самоствердження депривованих підлітків.....	22
Галабурда Лідія. Поняття „важка дитина” у психолого-педагогічній літературі.....	25
Голубюк Юля. Психологічні особливості самовиховання в підлітковому і юнацькому віці	27
Гоч Наталія. Корекція проявів конфліктної поведінки особистості	30
Грибенко Наталія. Психологічні чинники ефективності реклами.....	33
Гудз Анна. Психологічні особливості формування самооцінки молодших школярів.....	36
Демчук Олена. Психологічний аналіз вікових особливостей становлення життєвої компетентності особистості.....	39
Дука Ольга. Альтруїзм як особистісна стратегія поведінки у подружніх парах.....	42
Кирилюк Альона. Психологічні особливості соціалізації аутичної дитини	44
Кирилюк Марина. До проблеми психологічного аналізу рекламних технологій.....	46

Актуальні питання психологічної науки

Кириченко Наталія. Психологічна цінність людської мети.....	48
Ковальчук Богдана. Вплив соціального фактору на стратегію самоподачі особистості	50
Ковальчук Вікторія. До проблеми внутрішньо особистісної детермінації самотності	53
Козачук Олена. Перспективи корекції гомогендерної сексуальної орієнтації	55
Козішкурт Уляна. Психологічний аналіз дитячих страхів: превентивні заходи.....	58
Кравець Вікторія. Психологічний аналіз взаємовідносин дітей дошкільного віку з батьками	61
Кравчук Олена. Теоретичний аналіз компонентів готовності дитини до навчання	63
Крупко Тетяна. Феномен професійного самовизначення в період ранньої юності	66
Кучерук Наталія. Розвиток творчих здібностей у підлітковому віці.....	68
Лисяк Оксана. Поняття внутрішньоособистісного конфлікту у психології	71
Музичук Анастасія. Розвиток професійної ідентичності у сфері медичного працівника	73
Назарова Ірина. Застосування психотехнік у корекційній роботі з дітьми із затримкою психічного розвитку	77
Нех Ольга. Аналіз впливу консультативної психологічної допомоги на розвиток особистості клієнта.....	80
Огородник Юлія. Психокорекція страхів у молодшому шкільному віці.....	83
Новікова Вікторія. Психологічні особливості соціальних інтеракцій представників сучасної молодіжної субкультури.....	86
Палагнюк Володимир. Ціннісні детермінанти формування соціальних установок	91
Петрукова Анна. Причини адиктивної поведінки у студентів	93

Пешко Наталія. Психологічні особливості гіперактивної поведінки	96
Пивоварчук Тетяна. Психологічний аспект комунікативного підходу у вивченні іноземної мови	98
Присяжна Діана. Спілкування батьків і дітей як детермінанта психічного розвитку дитини	100
Прищепя Марина. Засоби масової комунікації як фактор соціалізації особистості	103
Романюк Володимир. Вчення Чарльза Дарвіна та проблеми клінічної психології	106
Романюк Людмила. Критерії психічного здоров'я особистості учнів: функціональні аспекти	109
Саливон Ірина. Соціально-психологічні причини подружніх конфліктів	112
Скоропад Христина. Проблема соціальної адаптації розумово відсталих дітей	115
Соляр Віта. Ставлення сучасної молоді до Збройних Сил України.....	117
Тарасова Катерина. Подолання порушень у батьківсько-дитячих взаєминах	119
Тисяк Ірина. Особливості сприйняття буття представниками різних релігійних вірувань	123
Турченко Олександр. Психологічна допомога хворим на цукровий діабет типу 2 з надмірною вагою: психодинамічний підхід	125
Харковська Наталія. Психологічний аналіз внутрішньо-особистісних конфліктів підлітків.....	130
Хорко Ольга. Розвиток самосвідомості особистості як фактор попередження дендивідуалізації особистості	131
Шевчук Леся. Психологічні особливості стилю міжособистісної взаємодії підлітків.....	134
Яворська Галина. Психологічні особливості керівництва військовим підрозділом.....	136

збереження завищеної самооцінки відбувається в двох випадках: коли дитина, не дивлячись на неуспіх, все-таки отримує від кого-небудь позитивну оцінку або коли вона володіє якимись здібностями, які забезпечують їй частковий або тимчасовий успіх.

Наявність позитивної оцінки створює у дітей переживання емоційного благополуччя, що є необхідною умовою для нормального формування особистості. У оцінці діяльності дітей важлива система. Проводити оцінку зробленого слід так, щоб діти відразу ж могли бачити позитивну якість кожного члена колективу. При такій організації діяльності в дитячому колективі формуються конкретні правила, хороші традиції, без яких учні не змогли б добитися поставлених цілей. За таких умов ці правила і вимоги будуть підтримані всіма учасниками загальної справи, тобто перетворяться в громадську думку. У цьому і полягає вимога формування правильних оцінних відносин в колективі.

Список використаних джерел

1. Власова О.І. Педагогічна психологія: Навч. посібник – К.: Либідь, 2005. – 400с.
2. Скрипченко О.В. Вікова психологія: Навч. посібник. Просвіта, 2001. – 416с.
3. Фомина Л.Ю. Что влияет на формирование самооценки младших школьников// Начальная школа. – 2003. - №10. - с.99-102

УДК 159.932.2

ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ВІКОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ СТАНОВЛЕННЯ ЖИТТЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ОСОБИСТОСТІ

Демчук Олена, аспірантка

Керівник: Ямницький В.М., доктор психологічних наук, професор

Проблема подальшого дослідження життєвої компетентності потребує з'ясування вікових особливостей, із якими пов'язується продуктивність і ефективність людини в галузі власного життя, визначення психологічних чинників життєвої компетентності. Задля цього звернемося до аналізу вікових життєвих циклів особистості та характеристики вікового періоду.

Період дорослості є недостатньо вивченим та розробленим напрямом досліджень порівняно з розвитком людини в дитинстві і юності. Систематичні комплексні дослідження цього вікового періоду

Актуальні питання психологічної науки

були організовані і проведені під керівництвом Б.Ананьєва та продовжені у дослідженнях О.Кроніка, Ю.Кулюткіна, Н. Підгорецької, Є.Рибалко, О.Степанової, Г.Сухобської. Серед західних учених цей віковий період був предметом досліджень Д.Бромлей, Г.Гримма, Е.Еріксона, Р.Кеган, Д.Левінсона, Б.Окун. За даними аналізу літературних джерел, у сучасній віковій психології існує декілька підходів до вікової періодизації, якою охоплюється весь життєвий цикл людини. Звертаючись до проблеми визначення вікових меж дорослості, необхідно відзначити, що характерною особливістю є їх певна "розмитість", пов'язана з історичними, культурними, соціальними та психофізіологічними характеристиками.

Рання дорослість є періодом, який настає після юності й характеризується стабільністю у психофізіологічному, психологічному та соціальному аспектах розвитку. На цьому етапі людина активно реалізує свій особистісний потенціал у різних сферах життєдіяльності, насамперед у професійній.

Ранній дорослий вік охоплює період від 20 до 40 років. Людина в цьому віці є статево дозрілою, в неї розвинуті розумові здібності та інтереси, сформована система цінностей (світогляд, життєва позиція), цілісний Я-образ, готовність до самовдосконалення та професійні наміри. Охоплює він дві фази.

Перша фаза ранньої дорослості триває приблизно з 20 до 30 років життя і збігається з молодістю людини. у цей період людина досягає піку у своєму фізичному розвитку, є здоровою, сильною, витривалою, енергійною, здатною до народження дітей. Активно збагачується її психологічний і соціальний досвід, вона включається в усі види соціальної активності, оволодіває багатьма соціальними ролями. Розвиток особистості людини зумовлюється передусім особливостями сімейного та професійного життя. Вона відходить від батьківської сім'ї, обирає супутника життя, приймає рішення про шлюб і створення сім'ї, народження дітей, займається їх вихованням. Одночасно зі створенням сім'ї людина спрямовує свої зусилля на професійне навчання, пошук постійного місця зайнятості, професійну адаптацію, досягнення професійного успіху, кар'єри.

Друга фаза ранньої дорослості охоплює період від 30 до 40 років. Особливості розвитку людини в цей час залежать від ступеня і продуктивності її соціальної активності, досягнутого статусу, перебігу попередніх стабільних і кризових періодів. Новий статус дорослого забезпечується його правами і обов'язками в різних сферах життя й діяльності, консолідацією соціальних і професійних ролей. У другій фазі ранньої дорослості людині доводиться вирішувати такі проблеми:

1) проблема професійної кар'єри. Основною формою соціальної активності людини на цьому етапі її життя є професійна діяльність, нагромадження досвіду. Для одних людей задоволеність життям пов'язана з роботою, до інших приходять усвідомлення обмеженості можливостей власного зростання та неможливості здійснення задумів щодо кар'єри. Джерелом задоволення життям для них стає переважно сім'я та особисті інтереси;

2) проблема виховання дітей. Із народженням дитини зусилля сім'ї спрямовується на виховання. Кожен період розвитку дитини вимагає переходу батьківства на якісно новий рівень. У процесі розвитку дитини батькам не тільки доводиться вирішувати її проблеми, задовольняти запити, а долати труднощі, які виникають у подружніх взаєминах. Батьки повинні розв'язувати свої внутрішні конфлікти на все вищому рівні інтеграції. Тому основним завданням ранньої дорослості є вирішення суперечностей між власною ідентичністю та поєднання соціальних ролей, між близькістю у стосунках з іншими людьми й ізоляцією від них. Досягнення ідентичності забезпечує відчуття неперервності досвіду дорослого життя. У зв'язку з пошуками ідентичності людям постійно доводиться пізнавати, оцінювати себе, визначати та змінювати свої пріоритети, місце в соціальному оточенні. Люди, нездатні сформулювати близькі стосунки, можуть відчувати суттєві труднощі в соціальній адаптації, страждати від почуття самотності, пригніченості й підозрливості.

На етапі ранньої дорослості людина досягає піку у своєму фізичному розвитку, завдяки включенню у різні сфери соціального життя збагачується її досвід. Їй доводиться вирішувати важливі проблеми та завдання професійної кар'єри, виховання дітей, досягати ідентичності, розв'язувати суперечність між близькістю та ізоляцією у стосунках з людьми. [1, 271].

Отже, унаслідок того, що психологічні функції знаходяться в умовах оптимального навантаження, підсиленої мотивації, операційних перетворень, що переконливо свідчить на користь обрання вікового періоду ранньої дорослості як оптимального в контексті дослідження життєвої компетентності особистості.

У період ранньої дорослості формується власний образ життя, виробляються життєві стратегії, відбувається засвоєння професійних ролей, включення до соціальної активності. Рання дорослість – це період "входження" у професію, соціально-професійна адаптація, усвідомлення громадських прав та обов'язків, соціальної відповідальності; утворення сім'ї та налагодження сімейних стосунків, розв'язання побутових і бюджетних проблем, вироблення стилю

Список використаних джерел

1. Савчин М.В., Василенко Л.П. Вікова психологія. – К., 2006.
2. Ямницький В.М. психологія життєтворчої активності особистості. – Рівне-Одеса, 2004. – 360 с.

УДК 159.9.019.4:17.035.1 – 058.833

**АЛЬТРУЇЗМ ЯК ОСОБИСТІСНА СТРАТЕГІЯ
ПОВЕДІНКИ У ПОДРУЖНІХ ПАРАХ**

Дука Ольга, магістрантка

Керівник: Безлюдна В.І., кандидат психологічних наук, доцент

Моральний кодекс проголошує провідний моральний принцип, за яким живе сім'я: "Взаємна повага в сім'ї, турбота про виховання дітей". Але й інші принципи безпосередньо стосуються сім'ї - так, наприклад, принцип "один за всіх, всі за одного" - хіба він стосується лише суспільного життя? А де, як не в родині, ми вчимося гуманно відноситись до людей, чесності та правдивості, простоті й скромності, непримиренності до несправедливості?

Звичайно, любов зближує, але сім'я – це мінімум дві різні людини зі своїми відношеннями до різних сторін життя. У родині неминучі зіткнення думок, уявлень, інтересів, потреб. Повна згода не завжди можлива навіть при бажанні. Комусь з подружжя при такій орієнтації довелося б відмовлятися від своїх прагнень, інтересів, поглядів, бажань, заради збереження взаємного почуття – кохання.

Саме альтруїзм складає саму суть (істину) любові. В альтруїзмі любові виражається благодійна, вона ж моральна, природа любові. Безкорислива, самовіддана віддача люблячої душі, складова квінтесенції щастя любові, складає і квінтесенцію моральної природи людини: альтруїстичну.

Мета нашого дослідження обговорити особливості прояву альтруїзму у подружніх парах.

Сім'я — це мала соціальна група, заснована на шлюбі та кровній спорідненості. Члени сім'ї об'єднані емоційними зв'язками, спільністю побуту, моральною відповідальністю, взаємодопомогою. Психологія вивчає особистісні та соціально-психологічні чинники, що зміцнюють або дестабілізують шлюб. Одним із таких найважливіших особистісних чинників і є альтруїзм. Що ж означає поняття «альтруїзму»?